

06.07.2012
Sayı: 2012/ 35

T.C. Başbakanlık
Hazine Müsteşarlığı
İnönü Bulvarı No: 36 06100
Emek/ANKARA

İlgi: T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nın B.02.1.HZN.0.10.05.02/ Sayılı Yazıları

Müsteşarlıklarının ilgede kayıtlı yazılarında da belirtildiği üzere 05.02.1010 tarih ve 2010/4 Sayılı Genelge ile zorunlu sigortalarda aktüeryal hesaplamayı gerektiren ödemelerde uygulama birliğinin sağlanmasını teminen belirli ölçütler getirilmiştir. Bununla beraber pasif dönemin bazı hesaplamalarda dikkate alındığı, bazı hesaplamalarda ise dikkate alınmadığı gözlenmektedir. Konuya ilişkin mağduriyetlerin giderilmesi amacıyla söz konusu Genelgede yapılacak değişikliğe esas olmak üzere Derneğimizce oluşturulan görüşlerimiz aşağıda yer almaktadır.

Sürekli Sakatlık ile ilgili tazminat hesaplamasına, organ eksilmesi veya organ zayıflaması sonucu beden gücünün belli bir oranda azalması ya da beden gücünün tamamen kaybolması durumunda ihtiyaç duyulmaktadır. Bir organın eksilmesi veya organ zayıflaması sonucu beden gücünün belli bir oranda azalması durumunda, kişinin çalışmasını sürdürebileceği, bununla birlikte yaşitlarına ve aynı işi yapanlara göre sakatlığı oranında daha fazla güç ve çaba harcayacağından, kazançlarında bir azalma olmasa bile sakatlığı oranında tazminat isteme hakkı bulunduğu Yargı tarafından kabul edilmektedir.

Nitekim Yargıtay kararlarında beden gücünün belli bir oranda yitilmesi durumunda kişinin yaşitlarına oranla daha fazla güç (efor) harcamak durumunda kaldığı, bu nedenle haksız eylemden zarar gören kişinin tazminat isteme hakkı bulunduğu belirtilmektedir.

Örneğin 11.HD.11.05.2006, E.2005/3415 – K.2006/5510 sayılı kararda “Haksız eylem sonucu yaralanan kişinin meslekte kazanma gücü kaybı, işini yapmasına engel olmasa bile, o kişinin aynı işi yapan meslektaşlarına oranla daha fazla efor sarf ederek işini yapmak zorunda kalması halinde zarar gerçekleşmiş olur” denmektedir. Görüleceği üzere tazminat hesabının belli bir sınırın üstündeki sürekli sakatlıklar için yapılacağına ilişkin herhangi bir husus bulunmamaktadır. Bu nedenle sürekli sakatlık için tazminat hesabı yapılırken efor kaybının herhangi bir alt sınır olmaksızın hesaba katılması gerektiği kanaatindeyiz.

Ayrıca sürekli sakatlık oranı için bir sınır konulması halinde Yargıtay'ın bazı kararları arasında çelişki doğması ihtimali bulunmaktadır. Emekliler ve ev hanımları için asgari ücret ile tazminat hesabı yapılması gerektiği yine Yargıtay'ın kararları arasında yer almakta olup bu kararlar doğrultusunda emekliler ve ev hanımları için pasif dönem de dikkate alınarak tazminat hesabı yapılmaktadır. Sınır konulması durumunda ileri yaşlardaki ev hanımları ve emekliler için sürekli sakatlık oranları genellikle düşük olacağından tazminatın hesaplanmaması durumu ortaya çıkacaktır. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi'nin, 17.11.2008 tarih ve E.2008/12900 K.2008/14228 sayılı kararı; "Davacılar davalıların işleteni ve sürücüsü olduğu aracın içinde buldukları araca çarpması sonucu meydana gelen trafik kazasında yaralandıklarını belirterek yaptıkları masraflar ve uğradıkları beden gücü nedeniyle maddi ve manevi tazminat istemişlerdir. Mahkemece hükme dayanak yapılan bilirkişi raporunda beden gücü tazminatı hesaplanırken davacılarından ..... yönünden aldığı emekli maaşı gelir konusunda esas alınmıştır. Dosya kapsamına göre, davacı ..... olay tarihinde 53 yaşında olup emeklidir. Anılan davacının emeklilik sonrası başka bir işte çalıştığı da iddia ve ispat edilmemiştir. O halde davacı ..... gözetilmemesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir." şeklindedir.

Üstte yer alan karar, Yargıtay'ın bu konudaki görüşünü açık olarak yansıtmaktadır. Buna göre emeklilik sonrası beden gücü kaybının dikkate alınması gerektiği ve net asgari ücret ile hesap yapılması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu görüşü içeren yargının başka kararları da bulunmaktadır. Bir diğer deyişle pasif dönem için hesap yapılması ve hesaplamanın net asgari ücret ile yapılması gerektiği belirtilmektedir. Yine aynı kararda görüleceği üzere sürekli sakatlık oranına atıfta bulunulmamıştır.

Yukarıda açıkladığımız nedenlerden dolayı sürekli sakatlık oranının düşük olmasına veya sakatlığın geliri azaltıp azaltmamasına bakılmaksızın, efor sarfı meydana geldiği dikkate alınarak pasif dönem için hesaplama yapılması gerektiği kanaatindeyiz.

Tazminat hesabı, kişinin gelir beyan etmediği durumlarda pasif dönem için asgari ücret üzerinden tahmini yaşam süresi sonuna kadar yapılmalıdır. Eğer kişi gelir beyan etmiş ise bu gelirin %70'i net asgari ücretten düşük ise net asgari ücret, yüksekse kişinin gelirinin %70'i pasif dönem geliri olarak hesaba katılmalıdır. Bunun yanında gelirin %70'i SGK primine esas tavan tutarını geçiyor ise SGK primine esas tavan tutarı pasif dönem geliri olarak alınmalıdır.

Saygılarımızla arz olunur.

AKTÜERLER DERNEĞİ

Taylan Matkap

H. Kerem Özdağ

Genel Sekreter

Yönetim Kurulu Üyesi